

Temat: *Skąpiec* jako komedia charakterów.

I. Proszę zapoznać się z treścią utworu *Skąpiec* – Moliere

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/skapiiec.html> treść lektury

<https://www.youtube.com/watch?v=lv-HupDuY4M>

II. W oparciu o treść utworu oraz dostępne materiały proszę **napisać notatkę**, która będzie zawierała następujące elementy:

- główne wątki utworu,
- bohaterowie,
- plan wydarzeń

III. Proszę zapisać w zeszycie

1. *Skąpiec* - Moliere to:

- jedna z najświetniejszych sztuk komediopisarza
- początkowo przyjęta nieprzychylnie, ponieważ została napisana prozą – wbrew ówczesnym konwencjom (komedia w pięciu aktach miała być wierna stylowi wysokiemu i pisana wierszem)
- inspiracją dla Moliere była sztuka rzymskiego komediopisarza Plauta *Misa pełna złota*, której główny bohater jest owładnięty obsesją na punkcie znalezionej skarbu; Molier pogłębił portret psychologiczny bohatera, któremu nadał imię Harpagon (gr. chciwiec, zdzierca).
- celem twórców komedii przed Molierem było przede wszystkim bawienie odbiorcy. Molier wznosił komedię na wyższy poziom – jego utwory, oprócz tego, że dostarczały znakomitej rozrywki, niosły głęboką prawdę psychologiczną i moralną. Śmiejąc się z ludzkich przywar, piętnowanych przez Moliere, dostrzegamy, że częstokroć śmiejemy się z samych siebie. Molier skłania nas do dokonania autorefleksji, budowania samoświadomości.
- Molier nazywany jest twórcą życia, ponieważ w swoich komediach nie tylko piętnował przywary ludzkie, ale też ukazywał swój ideał życia, wartość egzystencji – przy całym jej tragizmie.

2. Rodzaje komizmu w *Skąpcu*:

komizm języka: np.

- uwagi Walerego w trakcie rozmowy Harpagona z Jakubem na temat planowanej kolacji (WALERY do Jakuba Chcesz, aby wszyscy popękali? Czy pan po to sprosił gości, aby ich uśmiercać z przejedzenia? Idźcie sobie przeczytać jakie przepisy zdrowotne i popytaj się lekarzy, czy może być coś szkodliwszego dla człowieka, niż nadmierne jedzenie);

- sposób, w jaki Frozyna nakłania Mariannę do małżeństwa ze starym Harpagonem (FROZYNA Czy panna żartuje? Wychodzisz zań tylko z tym warunkiem, że zostajesz prędko wdową; to jeden z punktów ślubnego kontraktu! To byłaby bezczelność, gdyby miał nie umrzeć do kwartału!);

- komplementy, jakie prawi Harpagonowi Frozyna (FROZYNA Daję słowo, mówiłam sto lat, ale pan dociągnie stu dwudziestu. HARPAGON Czy podobna?

FROZYNA Będą musieli pana dobijać, mówię panu; pochowasz pan dzieci, wnuki i prawnuki)

komizm postaci:

- amok Harpagona oskarżającego wszystkich o kradzież szkatułki – łącznie z samym sobą (HARPAGON Jestem zgubiony! zamordowany! Gardło mi poderznięli: wykradli mi pieniądze! [...])
Gdzie go szukać? Może tu? Może tam? Kto to taki? Trzymaj! (Chwytając siebie za ramię) Oddaj pieniądze, łotrze! Ha, to ja sam!);

- oczekiwania Harpagona – szalejącego po utracie skarbu – wobec Komisarza (KOMISARZ Kogo pan podejrzewasz? HARPAGON Wszystkich; żądam, byś pan aresztował całe miasto i przedmieścia)

komizm sytuacyjny: np.

- rozmowa Harpagona z Kleantem na temat Marianny – Kleant zachwala zalety dziewczyny, myśląc, że ojciec przeznaczył ją synowi za żonę, w rzeczywistości to Harpagon chce ją poślubić ;

- Harpagon upewnia się, że młodzieniec, któremu będzie pożyczał pieniądze na lichwiarski procent, jest wiarygodny – nie wiem, że chodzi o jego własnego syna

Temat: Dramat pewnej wady.

I. HARPAGON – główna postać komedii

zachowanie Harpagona, które śmieszy:

– ma manię prześladowczą, wydaje mu się, że wszyscy chcą go okraść,

- chorobliwie podejrzliwy, nikomu nie ufa (HARPAGON: obmacując spodnie Strzałki Te szerokie hajdawery to jakby stworzone na magazyny złodziejskie. Bardzo bym rad, aby kogo zaprowadziły na szubienicę.)
- chciwość go zaślepia (rozmowa z Walerym, w której młodzieniec mówi o swojej miłości do Elizy, a Harpagon sądzi, że chodzi o szkatułkę)
- udaje przed wszystkimi biedaka, jego jedynym celem jest gromadzenie pieniędzy, a nie korzystanie z nich,
- ma wybujałe ego, łatwo wierzy w komplementy, którymi próbuje omotać go Frozyna (FROZYNA: Jak to wygląda przy takim człowieku jak pan! To mi mężczyzna dopiero, jest na co popatrzeć; to mi strój i figura, zdolne zawrócić w głowie kobiecie! HARPAGON: Wydają ci się nieźle? FROZYNA: Jakże! wprost świetnie, do odmalowania)
- tnie wydatki na wszystkim, martwi go każdy przejaw zużycia, ćwiczy służbę w oszczędzaniu na wszystkim, czym się da,
- wierzy w słowa Frozyny dotyczące jego witalności i atrakcyjności: (FROZYNA Ach, Boże! doprawdy, jak pan doskonale wygląda! To się nazywa zdrowie! HARPAGON Kto? ja? FROZYNA Nigdy pana nie widziała tak świeżym i dziarskim. HARPAGON Doprawdy?)

zachowanie Harpagona, które może budzić odrazę:

- podejrzewa o nieuczciwość swoje własne dzieci,
- zupełnie nie dba o uczucia swoich dzieci
- traktuje dzieci przedmiotowo – chce wydać córkę za starego mężczyznę wbrew jej uczuciom tylko dlatego, że Anzelm zgodził się ją poślubić bez posagu (HARPAGON: Sprawa ta przedstawia dla mnie korzyść, której, w innych warunkach, nie mógłbym się spodziewać: godzi się ją wziąć bez posagu)
- jest bezwzględny lichwiarzem
- egoista
- nieczuły, twardy, nieubłagany
- ucieka się do podstępu,
- tylko jedna rzecz się dla niego liczy – majątek
- nie ma poczucia wstydu – wymusza na Anzelmie, przyszłym teściu, aby ten pokrył koszty jego weselnego ubrania (HARPAGON: Zobowiązujesz się ponieść wszystkie koszty? ANZELM: Ależ dobrze, owszem. No, czyś zadowolony? HARPAGON: Dobrze, ale pod warunkiem, że na

wesele sprawisz mi nowe ubranie)

II. Proszę zapoznać się z materiałami dodatkowymi:

- słuchowisko *Skąpiec*

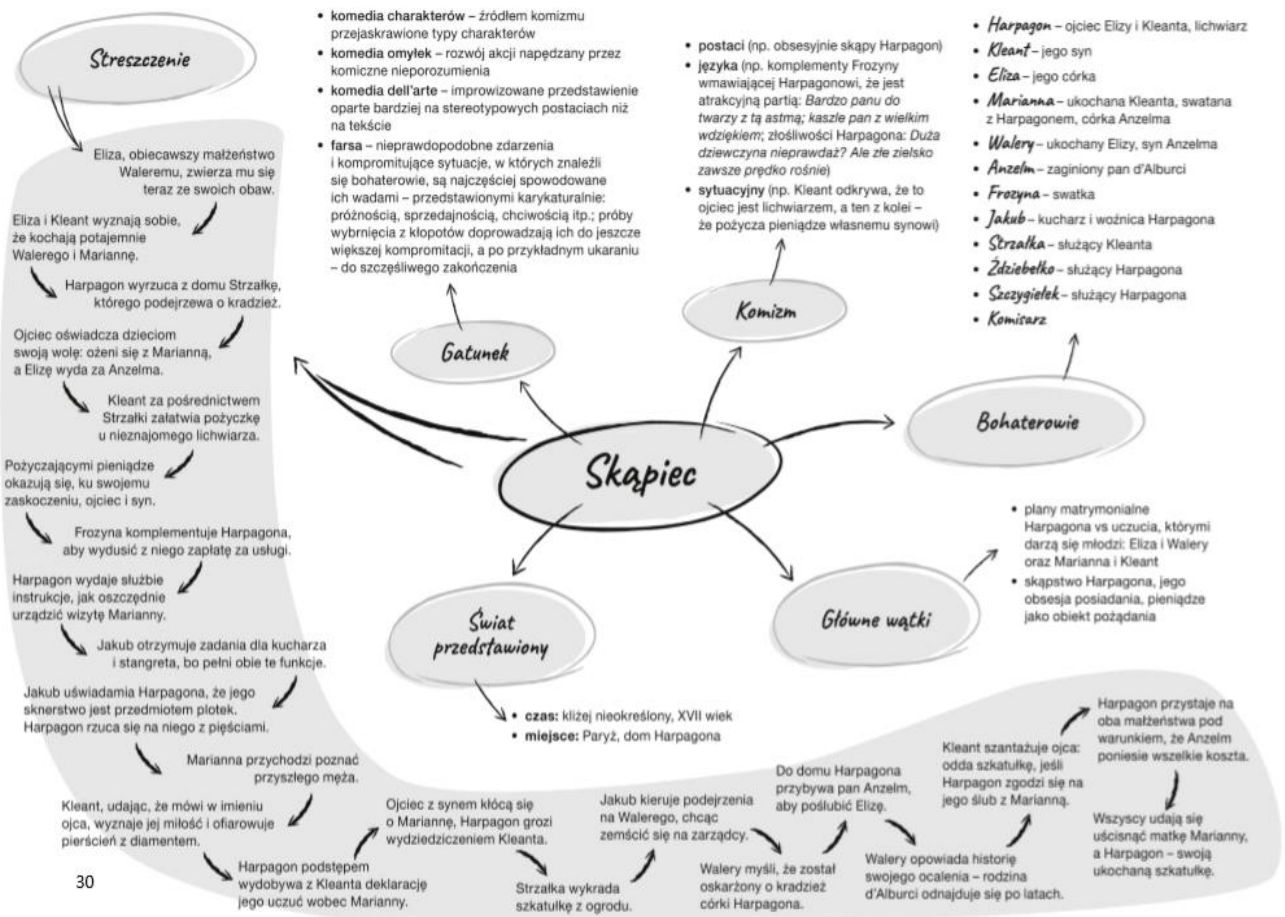
<https://www.youtube.com/watch?v=-lpHd2MZRJo>

- *Skąpiec* w wykonaniu Teatru RONDO

<https://www.youtube.com/watch?v=1O6wdM1mcX0>

- przedstawienie *Skąpiec* w wykonaniu amatorskiego teatru:

<https://www.youtube.com/watch?v=fV6jbmKIL2A>

III. Proszę o przesłanie zdjęć notatek w terminie do 11.06.2020r. na adres anna_zubrzycka@wp.pl